

สอนไวยากรณ์อย่างไรให้ใช้เป็น

วันเสาร์ที่ 3 มิถุนายน 2560 13:00-14:20 น.

ห้องประชุม เจแปนฟארน์เดชั่น กรุงเทพฯ

สมาคมครูภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นแห่งประเทศไทย สัมนาครั้งที่ 20

วิเคราะห์ตนเอง(ราว10 นาที)

- เราสอนไวยากรณ์อย่างไร
- ปัญหาในการสอนคืออะไร

เราสอนอะไร สอนใคร สอนเพื่ออะไร

สอนไวยากรณ์

ไวยากรณ์คืออะไร สำคัญอย่างไร

ในสมองของมนุษย์ต้องมีความสามารถทางภาษาหลักสองส่วน คือ

1. การจัดเก็บและการค้นหา

2. กฎเกณฑ์

- ทั้งสองส่วนเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างและสั่งสมระหว่างการเรียนรู้
- ทั้งสองส่วนเป็นสิ่งที่สำคัญและต้องใช้ร่วมกันเสมอ

(Pinker, 1999)

ไวยากรณ์ คืออะไร สำคัญอย่างไร

- กฎเกณฑ์ = กฎทางภาษาเพื่อสร้างประโยคให้สามารถสื่อความได้
- การสร้างประโยคต้องรู้ศัพท์และรู้กฎการสร้างประโยค

Aさんが

本を

読んでいる。

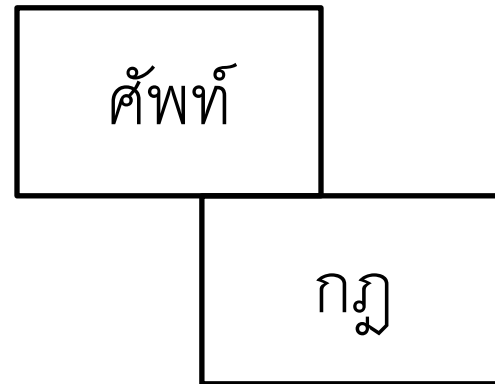
ประธาน

กรรม

กริยา

สุมาลีในสวนสุวัจน์เล่นกับเดิน

ไวยากรณ์ คืออะไร สำคัญอย่างไร

หากมีความไม่ปกติทางสมอง ระบบประสาท อาจก่อน
ให้เกิดปัญหาความบกพร่องด้านความสามารถทาง
ภาษาได้ เช่น ปัญหาการเรียนรู้กฎทางภาษา ปัญหา
การจัดเก็บศัพท์ และการนำมาใช้ (Leonard, 2014)

สอนไวยากรณ์แก่ใคร ในสภาพแวดล้อมใด

- มนุษย์เรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ภาษาแม่
- กรณีไม่ใช่ภาษาแม่ = การเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ กระบวนการเรียนรู้**แตกต่าง**จากกระบวนการเรียนรู้ภาษาแม่
- กรณีที่อยู่ในสังคมเจ้าของภาษาต่างประเทศนั้น
- กรณีเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโดย**อยู่ในประเทศของตน**

สอนไวยากรณ์แก่ใคร ในสภาพแวดล้อมใด

- สำหรับผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย
การเรียนไวยากรณ์หรือกฎการสร้างประโยคเป็นสิ่งสำคัญ
เนื่องจากสภาพการเรียนรู้แวดล้อมไม่เอื้ออำนวยให้เรียนรู้แบบ
ซึมซับผ่านการใช้ภาษาด้วยตัวเอง

ไวยากรณ์ คืออะไร สำคัญอย่างไร

- เราเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาแม่(ภาษาไทย) อย่างไร
 - เรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ภาษาแม่
 - เรียนรู้หลักภาษา(ไทย)ผ่านระบบการศึกษา

สอนไวยากรณ์เพื่ออะไร

- สอนอะไร = สอนกฎ
- สอนเพื่ออะไร = รู้กฎและนำไปใช้ในการสื่อสาร

ประโยคถูกต้องตามกฎไวยากรณ์ แต่ชาวญี่ปุ่นไม่ใช่ประโยคเหล่านี้

私はアンナです。私はタイ人です。

私は大学一年生です。ありがとうございます。

ดังนั้น การสอนไวยากรณ์จึงหมายถึงรวมถึงกฎ และการใช้กฎอย่างถูกต้องเหมาะสมตามบริบทการใช้ภาษานั้น

สอนไวยากรณ์อย่างไร

ความสามารถการสื่อสาร (Canale 1983)

- 1) 文法的能力 : ความสามารถสร้างประโยคที่ถูกต้อง
- 2) 社会言語学的能力 : ความสามารถใช้ภาษาอย่างเหมาะสม
- 3) 談話的能力 : ความสามารถในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมในดำเนินการสนทนา
- 4) 方略的能力 : ความสามารถด้านกลยุทธ์การสื่อสาร

สอนไวยากรณ์อย่างไร

- เราสอนไวยากรณ์กันอย่างไร ตัวอย่างการสอนภาษาญี่ปุ่น
 - <https://www.youtube.com/watch?v=sEe24C1wfPc&list=PLSnaQLPH8EwggxEiMhtrJjbLUr8ZHPZBw&index=68>
- อธิบายโครงสร้าง การใช้คำช่วย การผัน ความหมาย

สอนไวยากรณ์อย่างไร

- ตัวอย่างการสอนภาษาญี่ปุ่น - อธิบายสำนวนไวยากรณ์และการใช้
- たとえ～ても

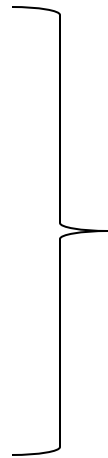
หลักการใช้

ใช้แสดงการสมมติว่า แม้จะเกิดเหตุการณ์ในประโยคย่อยส่วนหน้า แต่เหตุการณ์ในประโยคหลังก็จะไม่เกิดขึ้นตาม มีความหมายว่า “สมมติว่า ต่อให้...ก็ตามแต่...”

สอนไวยากรณ์อย่างไร

รูป

たとえ

V ても

Adj~~い~~くても

Adj~~な~~でも

Nでも

ประโยคย่อยที่อยู่อหน้าและหลัง **ても** ต้องมีความหมายเชิงขัดแย้งกัน

สอนไวยากรณ์อย่างไร

นอกจาก 「たとえ～ても」 แล้ว ても ยังสามารถใช้ร่วมกับคำแสดงคำถามอื่นๆ เช่น 「いくら～ても」「どんなに～ても」 ได้ด้วย โดยมีความหมายว่า “ถึงแม้จะ...แค่ไหนก็ตาม แต่...”

สอนไวยากรณ์อย่างไร

ตัวอย่างประโยค

- たとえ100万バーツもらっても、やりたくないです。
- たとえ両親に反対されても、彼との結婚はあきらめません。
- 何回電話をかけても、だれも出ませんでした。
- いくら練習しても上手になりません。

สอนไวยากรณ์อย่างไร

- สอนแบบแปล
- การสอนแบบนี้อาจไม่สอดคล้องกับการใช้จริง และไม่ช่วยให้
ความสำคัญกับการฝึกฟัง พูด

ต้องเสริมด้วยการฝึกฟังพูด

สอนไวยากรณ์อย่างไร

- ตัวอย่างบทสนทนา- ฝึกการฟัง พูด

A : 私もう、山田くんのことあきらめる。

B : ええ！？ どうして？ 何かあったの。

A : 先週の日曜日にね、山田くんがかわいい女の子と一緒に歩いているのを見ちゃったの。

B : そうなんだ。でも、私ならあきらめないな。たとえ好きな人に恋人ができて、私はその人のことがずっと好きだと思う。

สอนไวยากรณ์อย่างไร

ตัวอย่างการฝึกฟัง พูด

- ฟังแล้วเขียนประโยคตามคำบอก
- ฟังบทสนทนา ฟังคำถามแล้วพูดหรือเขียนตอบ

ผู้เรียนไม่ได้พูดในสิ่งที่ตนอยากพูด

บริบทและสถานการณ์ค่อนข้างจำกัด

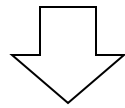
สอนไวยากรณ์อย่างไร

- ตัวอย่างการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น - ฝึกเขียนด้วยการแต่งประโยค
- たとえタクシーで行っても、_____とは
思えません。
- たとえ_____、上手になるとは思え
ません。

สอนไวยากรณ์อย่างไร

- ตัวอย่างการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น - ผลที่ได้

- 雨.....、彼に会いに行きます。

? 雨**なのに**、彼に会いに行きます。

สอนไวยากรณ์อย่างไร

การวัดและประเมินผล ส่วนใหญ่เน้นการวัดผลด้วยแบบทดสอบ

-เติมคำช่วย

- むずかしかったので、姉（ ）宿題を手伝ってもらった。

-ผันรูป

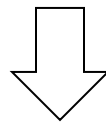
- たとえ天気が（いい→ ）、明日はせんたくをするつもりだ。

สอนไวยากรณ์อย่างไร

สอนแบบเพื่อการสื่อสาร

เน้นความสามารถในการสื่อสาร

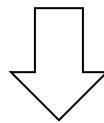
ความรู้ด้านไวยากรณ์ + ความรู้ด้านการใช้ที่เหมาะสม

พูดอย่างไรดี?

สอนไวยากรณ์อย่างไร

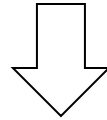
- すべてもらっていただく
- บริบท-นักศึกษาจะสมัครสอบทุนไปแลกเปลี่ยนที่ประเทศญี่ปุ่น นักศึกษาจำเป็นต้องขอความกรุณาอาจารย์ในการเขียนจดหมายรับรอง

พูดอย่างไรดี?

สอนไวยากรณ์อย่างไร

- บริบท-นักศึกษาจะสมัครสอบทุนไปแลกเปลี่ยนที่ประเทศญี่ปุ่น
นักศึกษาจำเป็นต้องขอความกรุณาอาจารย์ในการเขียน
จดหมายรับรอง

すいせん状を書いていただきます。

すいせん状を書いていただきたいんですが

すいせん状を書いていただけませんか。

สอนไวยากรณ์อย่างไร

- 先生、すみません。すいせん状を書いていたいただきたいんですが。
- 先生、すいせん状を書いていたいただけませんか。
- 先生、すみません。すいせん状をお願いできませんでしょうか。

สอนไวยากรณ์อย่างไร

- ~てもらえない? **VS** ~てくれない?
- ~てくださいますか。
- ~ていただけませんか。

	親しい相手に頼む時	親しくない同年の相手
日本人	してくれない?	してもらえない?
外国人	してくれない?	してくれませんか?

สอนไวยากรณ์อย่างไร

ขอยิ้มสมุดเล็กเซอร์เพื่อน

注意喚起(よびかけ)

見込みの確認(授業に出たかどうか)

補助ストラテジー(理由・状況説明)

依頼(借りたい)

สอนไวยากรณ์อย่างไร

クッション言葉

恐れ入りますが、折り返しお電話していただだけませんか
でしょうか。

お手数ですが、ご確認いただだけませんかでしょうか。

<https://www.youtube.com/watch?v=dec39q7ZGVc>

สอนไวยากรณ์อย่างไร

การสอนภาษาสุภาพ

- ? おわかりいたしました。
- わかりました。

A : あの～、講演会が 9 時から始まりま
すので、会場の方をお願いいたします。

B : わかりました。

สอนไวยากรณ์อย่างไร

การสอนภาษาสุภาพ

「お急ぎのところすみません、**ちょっと**
こちらにもサインが必要なので、ここにも
サインしていただけるとありがたい
んですが」

客（佐藤）：あのう、横山社長はおいででしょうか。

受付：いらっしやいませ。すみませんが、どちらさまでしょうか。

客（佐藤）：佐藤です。

受付：佐藤さまですね。お約束でしょうか。

客（佐藤）：はい。2時にですが、

受付：承知いたしました。少々お待ちください。ただいま確認いたしますので。秘書課ですか。受付ですが、社長はいらっしやいますか。佐藤様がおみえですが、

秘書：社長はいらっしやいますかが、お約束の方ですね。それでは、4階までおいでくださるように言ってください。

สอนไวยากรณ์อย่างไร

การใช้คำเสริม 「えー、あのう、うーん、あ」 และ
あいづち

- うーん。行けないかもしれない。
- そうかー。でも、やっぱり来てもらいたいなー。
- ええ、そう思います。
- まあ、そんなふうに思います。
- でも、まあ、そんなもんだよ

https://www.youtube.com/watch?v=aI95c_by-hk

สอนไวยากรณ์อย่างไร

เปรียบเทียบความถี่การใช้ あいつち
ความถี่ในการใช้ あいつち ของชาวญี่ปุ่นเป็นสอง
เท่าของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษ (津田他2015)

<https://www.youtube.com/watch?v=nWCtuaLfpVw>

เอกสารอ้างอิง

- 大橋理枝、ダニエル・ロング (2012) 『日本語からたどる文化』 放送大学教育振興会
- 津田早苗・村田泰美・大谷麻美・岩田祐子・重光由加・大塚容子(2015) 『日・英語談話スタイルの対照研究 英語コミュニケーション教育への応用』 ひつじ書房
- สมเกียรติ เศวงกิจวณิช, สุณีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข. (2557). การสอนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น สอนอย่างไรให้นักเรียนไทยใช้เป็น. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกสารอ้างอิง

- Pinker, S. (1999). **Words and Rules** . New York, NY: Harper Perennial.
- Laurence B. Leonard.(2014). **Children with Specific Language Impairment**. Cambridge, MA : The MIT Press.
- Canale,M.(1983). From communicative competence to communicative language pedagogy. In Richards,J.C. and Schmidt,R.W.(eds.), **Language and Communication**. New York:Longman.pp.2-27.